

**ВІДНОВЛЕННЯ ТВОРЧІСТЮ:
ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ**

УДК 378.011.3-052:[78(=161.2):159.942]

Віра БУРНАЗОВА, завідувачка кафедри теорії та методики навчання
мистецьких дисциплін, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії та
методики навчання мистецьких дисциплін,
Бердянський державний педагогічний університет,
м. Запоріжжя, Україна

Катерина САПРАНКОВА, здобувачка 1 курсу другого рівня вищої освіти
спеціальності 013 Початкова освіта,
Бердянський державний педагогічний університет,
м. Запоріжжя, Україна

**ВПЛИВ МУЗИКИ УКРАЇНСЬКИХ КОМПОЗИТОРІВ НА
ПСИХОЕМОЦІЙНИЙ СТАН ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПІД ЧАС
ВІЙСЬКОВИХ ДІЙ НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ**

Анотація. У дослідженні розглянуто проблему впливу військових дій на території України на здобувачів вищої освіти з позиції їхнього психоемоційного стану. Розкрито питання використання інструментальної музики українських композиторів на корекцію психоемоційного стану здобувачів. Проведено опитування серед здобувачів Бердянського державного педагогічного університету та його аналіз з метою з'ясування психологічного та емоційного стану з подальшою розробкою корекційного інструментарію.

Ключові слова: здобувачі вищої освіти; військовий стан; психоемоційний стан; українська інструментальна музика; деструктивні емоційні стани; корекція психоемоційного стану.

Сучасне українське суспільство проявляє тенденцію до постійних змін у різноманітних аспектах свого існування. Зокрема це стосується зовнішньої та внутрішньої політичної ситуації, яка є найактуальнішою у нашому сьогоденні. З початку повномасштабного вторгнення росії на територію нашої держави – спостерігається нестабільність психоемоційного стану кожного громадянина України, у тому числі і здобувачів вищої освіти. Так, починаючи з 2022 року випадки прояву агресії, депресії, посттравматичного стресового розладу, тривожності, внутрішньої напруги, смутку, горювання зазнають значного зросту серед населення і зокрема освітян. Військово-політична ситуація в Україні впливає на психоемоційний стан кожного українця і відповідно потребує коригування. Загальновідомо, що терапія мистецтвом має позитивний вплив на психічний стан особистості, допомагаючи їй прожити деструктивні емоційні стани та сформувати позитивні. Зокрема, музичне мистецтво має безпосередній, ненасильницький, терапевтичний вплив на громадян, що зазнали військової агресії. Зважаючи на вищезазначене можна стверджувати, що використання музики для покращення психоемоційного стану здобувачів вищої освіти набуває своєї актуальності, адже це стосується покращенню їхнього стану, а також морального й духовного розвитку, що сприяє збереженню здорового способу життя.

Питанням впливу музики на психоемоційний стан здобувачів вищої освіти займалися багато науковців, серед яких: Бурназова В., Крет М., Левчук Н., Куцин Е., Максим'юк Г., Мельник Л., Калашнюк В., Стречен К., Станішевська В. та інші [1; 2; 3; 4; 5; 6].

Мета дослідження вбачається нами у розкритті впливу інструментальних творів українських композиторів на психоемоційний стан здобувачів вищої освіти під час військових дій на території України. Методами дослідження стали теоретичний аналіз психологічного, психолого-педагогічного, музичного тезаурусу з питань впливу музики на психоемоційний стан особистості; опитування здобувачів вищої освіти; аналіз результатів опитування; розробка

інструментарію для покращення психоемоційного стану здобувачів вищої освіти.

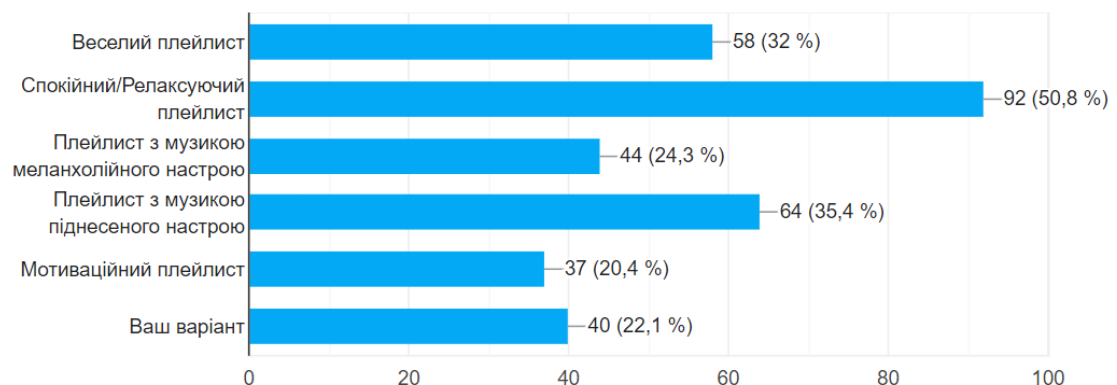
Відомо, що інструментальні твори українських композиторів мають позитивний вплив на особистість. Музика підтримує гармонійну життєдіяльність людини, оскільки здатна впливати на неї як фізично, так і психологічно. На думку філософів, педагогів, психологів, мистецтвознавців музика здатна впливати на внутрішній світ особистості і відіграє особливу роль у налагодженні особистого комфорту, корекції емоційного стану, допомагає звільнитися від негативного впливу оточуючого середовища, активізує розумові здібності, підвищує інтелектуальні можливості особистості, позитивно впливає на стан здоров'я [1; 3; 5]. Особливо, це стосується сьогодення кожного українця, оскільки використання інструментальної музики українських композиторів класиків з метою покращення психоемоційного стану потребує свого розширення [4; 6].

Згідно з результатами опитування здобувачів Бердянського державного педагогічного університету нами зроблено висновок, що на питання «Які плейлисти з музикою різних жанрів і настроїв Ви найчастіше слухаєте під час навчання та/або вільного часу?» 50,8 % реципієнтів відповіли «спокійний/релаксуючий плейлист».

Які плейлисти з музикою різних жанрів і настроїв Ви найчастіше слухаєте під час навчання та/або вільного часу?

 Копіювати

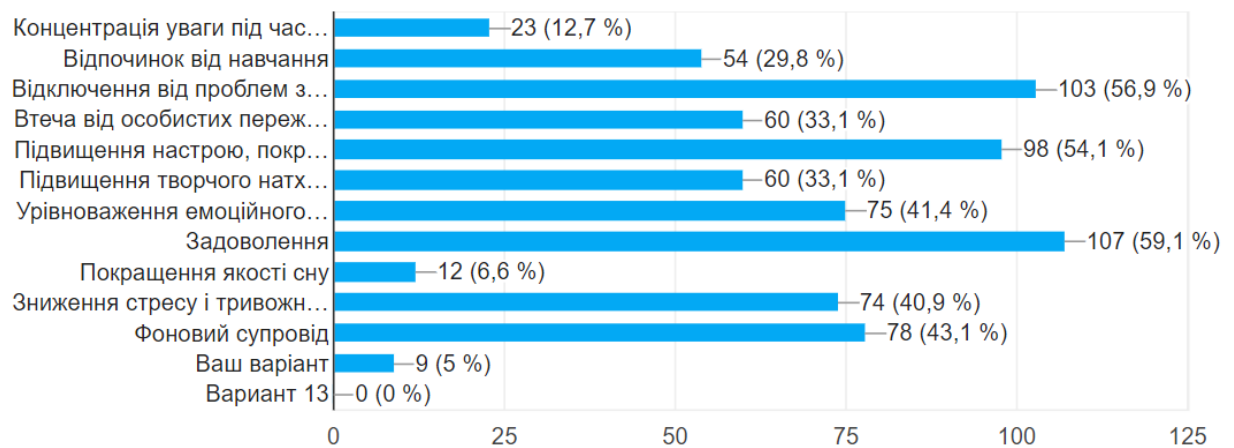
181 ответ

Аналіз результатів опитування продемонстрував, що більшість реципієнтів на питання «З якою метою Ви слухаєте музику?» відповіли у 59,1% відношенні «Для задоволення» та у 56,9% - «Відключення від проблем зовнішнього світу», з чого ми можемо стверджувати, що здобувачі Бердянського державного педагогічного університету потребують підтримки власного психоемоційного стану.

З якою метою Ви слухаєте музику?

181 ответ

Згідно з отриманими даними нами було окреслено ряд орієнтовних інструментальних творів українських композиторів і сформовано чек-лист (<https://tinylinks.ru/z7o4d>), до якого увійшли твори: М. Скорик «Мелодія», Н. Леонтовича «Щедрик», Л. Дичко «Ода музиці», М. Лисенко «Пливе човен», А. Коломієць «Гопак», В. Косенко «24 дитячі п'єси» та інші, що у перспективі можуть бути використані й позитивно впливати на психоемоційний стан здобувачів вищої освіти.

Отже, за результатами дослідження нами зроблено висновок, що сучасна військово-політична ситуація в Україні має значний негативний вплив на психоемоційний стан здобувачів вищої освіти і шляхами його підтримки може стати залучення здобувачів до прослуховування інструментальних творів українських композиторів під час освітнього процесу та у вільний час. Перспективи подальших досліджень мають на меті дослідження питання

корекції психоемоційного стану здобувачів вищої освіти іншими видами мистецтва.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бурназова В. В., Костєвич О. О. Арт-терапевтичні методи в роботі вчителя музичного мистецтва. *Естетика і етика педагогічної дії* : зб. наук. пр. / Ін-т пед. освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України, Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка. 2020. Вип. 22. С. 108-118 <http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/1234567> (дата звернення: 02.05.2024).
2. Крет М., Левчук Н. Музикотерапія як чинник впливу на психоемоційний стан особистості. *New pedagogical thought*. 2021. Т. 106, № 2. С. 164–168. URL: <https://doi.org/10.37026/2520-6427-2021-106-2-164-168> (дата звернення: 02.05.2024).
3. Куцин Е. К. Формування арт-терапевтичної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва в процесі професійної підготовки. Мукачєво, 2021. 315 с.
4. Максим'юк Г. українська медитація. *Ukrainian music*. 2022. № 1. С. 120–128. URL: <https://doi.org/10.32782/2224-0926-2022-1-43-12> (дата звернення: 02.05.2024).
5. Мельник Л., Калашнюк В., Стречен К. Виховання емоційної культури молоді засобами музики. *Acta Paedagogica Volynienses*. 2023. № 5. С. 64–68. URL: <https://doi.org/10.32782/apv/2022.5.11> (дата звернення: 02.05.2024).
6. Станішевська В. А. Арт-терапія : навч. посіб. Умань : ВПЦ «Візаві», 2022. 171 с.